

NARODNI DNEVI

Iskaja vsak dan opoldne, izvešči nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČOVA ULICA ŠTEV. 12.
TELEFON ŠTEV. 592.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisemnim vprašanjem naj se priloži znak za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.692.

Nova carina.

Z neverjetno lahkoto se pri nas delajo in izglasujejo novi zakoni. Komaj je bil med poslance razdeljen, 96 strani četvorke obsegajoč zakonski načrt o novih carinah, že je bila tudi izglasovana nujnost tega zakonskega načrta in že so nove carine v veljavi. In čeprav se je o novem carinskem zakonu govorilo že dve leti, niso bili o njem zaslišani niti trgovci, niti industrialci in niti poljedelci, glavni in edini stebri našega narodnega gospodarstva. Samo par najbolj ožjih krogov je bilo zaslišanih in samo njim so nove carine v resničen dobiček. Za vse drugo prebivalstvo pa pomenijo nove carine veliko razočaranje.

Zlasti pa za konsumente. Da navedemo danes le en najbolj kričeč primer. Uvoz za kilogram sladkorja znaša po minimalni tarifi od 3.60 do 4.80 dinarja. Za to vsoto sme torej biti naš sladkor dražji kot vsepovsod drugod in vendar ga bodo budimpeštanski židje, glavni lastniki naših sladkornih tovarn, z lahkoto prodajali. Kak interes ima naša država, da redi te budimpeštanske žide, je za nas nepojmljivo vprašanje.

Sladkor je vsakemu človeku neobhodno potreben in zato je davek na sladkor skrajno protisocialen. Ker pa že ital znaša državna trošarina na sladkor okoli 5 dinarjev za kilogram, je dvakrat nedopustno, da mora vsak konsument vsled visoke carine plačevati pri vsaki kili od 3.60 do 4.80 dinarja nagrado lastnikom naših »jugoslovenskih« sladkornih tovarn.

Enako je za konsumente težka določba, da je treba plačati od vsake kile masti 14.40 dinarjev carine. (»Jutrovo« poročilo, da je uvoz svinjske in gosje masti carine prost, je neresnica.)

Finančni minister je dejal, da pomeni nova carina veliko zaščito za našo domačo industrijo. Ta zaščita pa je izvedena na zelo čuden način. Je že prav, da je domača industrija zaščitena, ne gre pa, da je pri tem oškodovano vse prebivalstvo. Uvoz surovih kož je n. pr. carine prost. Dopašča se tako, da delajo tuje kože našemu kmetu največjo konkurenco. Pri normalnih razmerah bi morala zato cena usnjarskih izdelkov pasti. Visoka zaščitna carina na uvoz usnjarskih izdelkov pa to preprečuje.

Kakor vsi zakoni, tako je tudi zakonski načrt o novih carinah izdelan na hitro roko in brez vednosti prizadetih gospodarskih krogov. Z odglasovanjem nujnosti pa je odvzeta tudi poslancem vsaka možnost, da bi poudarili pri razpravi zakonskega načrta potrebo in želje prebivalstva. Kakor vedno, je tudi sedaj postavljeno prebivalstvo pred izvršeno dejstvo in čeprav je naša država po ustavi parlamentarna monarhija, ne morejo pravilno izvoljeni poslanci izvajati svojih poslanskih dolžnosti in pravic. Da na ta način ne moremo priti do dobrih zakonov, je jasno. Zlasti še, ko se beograjski merodajni krogi še vedno odlikujejo po svojem nepoznanju posebnosti posameznih pokrajin. In ko bi moral poslanec na te posebnosti opozoriti in spraviti z njimi v sklad določila zakonskega načrta, mu je to iz dveh vzrokov nemogoče. Prvič je vložen novi zakonski načrt tako v zadnjem hipu, da ga niti en poslanec ne more v pravem času preštudirati, še manj pa stopiti v kontakt s svojimi volilci. Drugič pa jemlje nujnost večini poslancev sploh vsako možnost govora, ker sme govoriti od vsake skupine le en poslanec. Če pristojemo k temu še to, da vladna večina prezira sploh vse argumente opozicije,

Pašićeva bolezen se boljša.

NAMESTNIKI SE VSEENO ŽE IMENUJEJO.

Beograd, 22. junija. Zdravstveno stanje g. Pašića se obrača na bolje. Včeraj je g. Pašić cel dan preživel na terasi svoje vile v Topčideru. Posetil ga je med drugim g. Aca Stanojević, najstarejši radikal, ki bi mogel nasledovati Pašića

kot šef stranke. V vladi naj bi Pašića nadomestoval Nikola Uzunović, v klubu Ljuba Živković, v reprezentaciji stranke Ljuba Jovanović, v skupščini Marko Trifković, v administraciji stranke pa dr. Velizar Janković.

Vspeh interpelacije posl. Bazale.

NA IZPLAČILO RAZLIK URADNIKOM SE MISLI.

Beograd, 22. junija. Na včerajšnji seji večine finančnega odbora so govorili o dnevnem redu današnje seje finančnega odbora, katero je sklical predsednik Jovan Radonić. Na današnji seji se bo pričela diskusija v načelu o zakonskem načrtu o dvanajstih, ki je bil včeraj definitivno stiliziran v vladi in katerega je predvčerajšnjim narodna skupščina proglasila nujnim.

Radonić so včeraj posetili delegati

glavnega saveza uradnikov Mihajlo Jovanović, Toma Jovanović in drugi. Zatehtevali so, da država izplača uradnikom razliko plač od oktobra 1923 do 1. maja 1924. Predsednik je obečal, da bo stvar premislil. To je uspeh interpelacije dr. Bazale. Baje bodo uradnikom izplačane razlike iz obveznosti vojne odškodnine in bi uradniki prejeli v celem le po 1/2 vrednosti vojne odškodnine in še to ne po kurzu, marveč v polni vrednosti.

Finančni minister o dvigu dinarja.

Beograd, 22. junija. Finančni minister je podal svoje mišljenje o skoku dinarja. Pravi, da je bil preje za nižjo stanje dinarja **najmočnejši razlog** denarna inflacija, ki je bila posledica slabega stanja državnih financ, kroničnega deficita in stalnega zadolževanja države pri narodni banki. L. 1920 smo bili dolžni Narodni banki 4 milijarde 205 milijonov, 1922. l. pa 5 milijard 39 milijonov. **Tretji razlog** so naše notranje in zunanje politične razmere. Četrty razlog je psihološki moment. Poznavajoč vse to, sem skušal vse to zboljšati. Na finančnem polju je prišlo do politike neposrednih davkov in taks. Pobiljal sem vseskozi infla-

cijsko politiko. Prenehale so zadolžitve pri Narodni banki. Zadnja tri leta se je stalno povečal izvoz. Mednarodne in trgovinske bilance so postale aktivne. Promet se je zboljšal. Politične razmere so boljše. Enako tudi psihološki moment. Pridobil sem zaupanje dinarju. Zato danes dinar skače. V začetku l. 1920. je bil dinar 5.40, danes je 9.10. Največji del naših gospodarskih krogov želi raje stabilnosti dinarja nego hitrega popravka. Njegov popravek na predvojno zlato pariteto, kakor nekateri predlagajo, smatram za največjo nesrečo, ki bi mogla zadeti poljedelske kroge. Take politike ne predlagam.

UREDITEV ŽEL. PROMETA Z BOLGARSKO.

Beograd, 22. junija. Včeraj popoldne se je vršila seja naših delegatov in ekspertov za reguliranje prometa z Bolgarsko. S seje je bil izdan sledeči komunikat: Danes 21. t. m. se je vršila plenarna seja v zunanem ministrstvu za sklepanje začasnega sporazuma z direkcijsko bolgarskih drž. železnice radi ureditve prometa na progi Caribrod—Dragoman. Seji je predsedoval Radoslav Avramović, pomočnik prom. ministra in predstavnik v to zainteresiranih ministrstev. Zaključene so definitivne odredbe za malo boljši in lažji medsebojni in mednarodni promet na tem delu proge, ki je trpel dosedaj izvestne omejitve. Naša delegacija se bo sestala z bolgarsko delegacijo v Pirotu radi definitivnega sporazuma med administracijami zainteresiranih državnih železnic.

DR. MAČEK NEVARNO OBOLEL.

Beograd, 22. junija. »Pravda« poroča iz Zagreba, da je dr. Maček bolan. Zdravnik dr. Harman je izjavil, da je bolezen zelo nevarna.

potem moramo reči, da je parlamentarizem pri nas pravzaprav ukinjen in da vlada prav slabo prikrit absolutizem.

Najbolj tragično je, da treba to konstatirati tudi pri zakonskem načrtu o novih carinah, ko je vendar ta načrt tako strogo gospodarski, da bi morali pri njegovi izdelavi sodelovati vsi. In da se sodelovanje odklanja tudi v taki stvari, je največja napaka novega carinskega načrta, ki je vseskozi proti konsumentu.

KRALJEVA DVOJICA ODPOTUJE DANEŠ IZ TOPOLE.

Beograd, 22. junija. »Samouprava« poroča poluradno iz Topole, da bosti danes odpotovala Nj. Vel. kralj in kraljica v Beograd in na Bled, kjer bosta ostala nekaj časa. V zvezi s tem je včeraj odpotoval iz Topole maršal dvora.

PRED OBNOVITVIJO TRGOVSKIH POGAJANJ Z AVSTRIJO.

Beograd, 22. junija. Ker je z včerajšnjo objavo nove carinske tarife prišla z dnevnega reda največja težkoča, radi katere so bila prekinjena pogajanja za trgovinsko pogodbo z Avstrijo, bodo člani naše delegacije v najkrajšem času odpotovali na Dunaj. G. M. Todorović se že nahaja na Dunaju. Ker gravitira naš izvoz v veliki meri še vedno proti Avstriji, bodo ta pogajanja regulirala številna važna vprašanja, od katerih zavisi veliko število panog domačega gospodarstva. V prvi vrsti gre za zaščito domače obrti, ki se je razvila po vojski v Avstriji in ki je rabila naše surovine v toliki meri, da je konkurenca z domačimi tržišči zelo nevarna. Uspeh pogajanj zavisi od števila ekspertov.

SPORTNE VESTI.

Beograd, 22. junija. Tekma med »Jugoslavij« in osješko »Slavijo« je končala z zmago »Jugoslavije« v razmerju 3:2. Jugoslavija je predvedla slabo igro.

V Zagrebu je Gradjanski porazil Bačko z 2:0. V finale se plasirata Gradjanski (Zagreb) in Jugoslavija (Beograd).

Seja vlade.

Beograd, 22. junija. Seji ministrskega sveta je predsedoval Marko Gjuričić. Razpravljali so o tekočih poslih. Na predlog prometnega ministra je minist. svet podpisal odlok, s katerim se dovoljuje sedaj prepovedan tranzit konj iz inozemstva, ker vlada še sedaj ni poročala o dvanajstih, dasi jih je skupščina proglasila kot nujne. Proračun je znatno reduciran. Po izjavi finančnega ministra, bodo dvanajstine znašale okoli 80 milijonov manj kakor prejšnje. Ministrski svet je dalje diskutiral o delu skupščine, zlasti o vedenju večine v odborih. Govorili so tudi o zakonskem načrtu, katerega je predložil Ljuba Davidović. Vlada noče biti lojalna in sprejeti tega zakona za podlago diskusije, češ, da je prekratek in da se nanaša samo na dve osebi (na Putnika in vojv. Mišića). Vlada noče popularnega zakona, katerega predlaga g. Davidović.

SIJAJEN USPEH PRIBIČEVIĆA.

Vse stranke v Sisku so se združile proti njemu.

Beograd, 22. junija. Kakor javljeno, so se v Sisku zedinile vse organizacije za skupen nastop proti Pribičeviću in sicer: radikalna stranka, zajednica, davidovićevci, radičevci in socialisti. Radikalna organizacija je predlagala protestno zborovanje proti Pribičeviću za nedeljo 28. junija, na kar so ostale stranke pristale.

POLOŽAJ NEIZPREMENJEN.

Beograd, 22. junija. Včerajšnji dan ni prinesel nobenih važnih dogodkov v politični situaciji. Vršila se je seja ministrskega sveta, dalje seja finančnega odbora. Seje bloka ni bilo. Kralj ni prišel v Beograd. V parlamentarnih krogih je vladal včeraj neke vrste odmor. Vlada in opozicija sta se pripravljali za današnjo sejo skupščine in za delo v odborih. Kakor izgleda, bo skupščina delala vse do konca na zakonskih načrtih in šele nato bodo prišli na vrsto mandati HSS. Po verifikaciji anketiranih mandatov bo odšla skupščina na počitnice.

PANIKA PRI CERKVENI PROSLAVI 1000-LETNICE HRV. KRALJEVINE.

Zagreb, 22. junija. Včeraj se je vršila cerkvena proslava 1000-letnice hrv. kraljstva. Ob 16. se je vršila iz jezuitske cerkve povorka, ki je šla po ulicah eno uro in tričetrt. Pred stolnico je imel dr. Bauer govor, med katerim je prišlo do velike panike, kateri ne ve nihče vzroka. Vsi prisotni so pričeli bežati v paničnem strahu. Več oseb so morali prepeljati v bolnico. Nekateri pravijo, da so tekli, ker so videli druge. Drugi pripisujejo zopet vzrok, ker je aeroplan letel prenizko. Pilot je izjavil, da se je spustil nekoliko nižje le nad prostorom, kjer se je vršila sokolska proslava.

SVEČANOST ZAGREBSKEGA SOKOLA.

Zagreb, 22. junija. Včeraj se je vršila slavnost zagrebskega Sokola. Ob 10. dop. je bila odkrita spominska plošča dr. Lazaru Caru in dr. Laz. Markoviću. Popoldne je bila na igrišču Viktorije svečana akademija, nato pa veselica, ki je trajala pozno v noč.

»BALKAN« GROZI.

Beograd, 22. junija. Današnji »Balkan« ostro napada opozicijo radi njene obstrukcije. Pravi, da bo v slučaju, če bo opozicija še dalje obstruirala, vlada zavlačevala z verifikacijo mandatov HSS. »Balkan« pričakuje, da se bo opozicija porila.

Boljševizem na Balkanu.

III.

Na Dunaju, 19. junija 1925.

Kominterni (komunistička) in zelena (kmečka) internacionala v Rusiji sta dva ne le različna, marveč dva antagonistična pojma; ni še odkritega boja med boljševizmom in internacionalno kmečko organizacijo, ali žareče ogelje pod pepelom nekega lepega dne vzplamti požar, ki uniči še zadnje ostanke boljševiške gloriole.

La mojih razprav lanskega aprila v N. D. je zvenela ta razlika z nekim tendenčnim naglasom; instinktivno sem čutil, da jo je treba prav v Jugoslaviji debelo podčrtavati, kajti tukaj kaj lahkomiselno mešajo pojme, ako to kaže strankarskemu kovarstvu. — Veseli me, da je češki poljedelski minister Hodža isto potrdil, — in tudi sodni dvor zagrebški je v prosluli zadevi dr. Mačka in tov. ugovoril iz pravil, programa in delovanja kmečke internacionala, da je ta vse nekaj drugega, nego je Kominterni, ta bavhava za vso ostalo Evropo. — Kominterni, ki naj služi Cankovu, Horthyju in še kakemu podobnemu pticu, da slikajo v strašnih barvah hudiča na steno in s tem utemeljujejo klanje, obešanje ali zapiranje in zatiranje nasprotnikov vladajočega nasilnega režima!

Dejstvo, da boljševiki ne obešajo in pobijajo kmečkih voditeljev, kakor uganja Cankov, ta najostudnejši krvnik v slovanski zgodovini, še ne pomenja, da sta si komunistička in zelena internacionala enaki, podobni ali sorodni, kajti med njima zija nepremostljiva žrelo najprimitivnejših eksistenčnih pogojev, temeljnih naziranj o človeški družbi. Kakor ne gresta vkup ogenj in voda, tako tudi ne — komuna in individuj. Saj sta propadla tudi jugoslovanska »zadruga« in ruski »sojuz«; kmet je najbolj zakrknjen individualist!

Niže zato, da na Ruskem še ni prišlo do revolucionarnega kmečkega gibanja, do zarot in atentatov, kakor na Bolgarskem proti lopovom Cankovega režima. Ima vremena, pravi rusko seljaštvo. In prav tako. Čemu krvi in klanja v domači hiši za nekaj, kar prihaja samo; čemu z atentati podirati vladni sistem, če se sam dosledno in naglo kompromituje in podira!

In Bog ne daj, da bi ruski mužiki in njih voditelji nastopili po bolgarskem zgledu; s tem bi boljševizmu življenje le podaljšali! Treba upoštevati, da je boljševiška vojska danes najmočnejša in najposobnejša na svetu. Steje v prezenčni službi okrog 700.000 izbornih oboroženih in izvežbahih mož, a vsled praktičnega izučnega sistema more Rusija postaviti v enem tednu 8 milijonov popolnoma izvežbahih vojakov. Kadri podčastnikov so prvovrstni. Sem star, zagrižen Vseslav in — veseli me tudi ta danes nepremagljiva sila Rusije. Ako bomo pametni, bomo mogli tudi mi kdaj še ponosno govoriti z onim starim Črnogorcem: »Nas in Rusov je stošestdeset milijonov, naša hrabra vojska šteje 10 milijonov! Pridi le, uboga para, ako si upaš!« — Tudi naši pacifisti bodo veseli tolike sile — Slovanstva, ako...

Toda danes je ruska vojska še popolnoma v oblasti boljševizma, pa naj se ta še tako sumljivo krha. Zato bi bila blaznost, da bi se začel ruski kmet že zdaj očitno puntati. Ima vremena, — ali: kaj nam pa morejo, mislijo si vsi voditelji kmečkega gibanja, in prav imajo! Škoda vsake pridne kmečke roke, ki bi bila v sedanjih razmerah uničena za nekaj, kar se itak samo prikazuje na obzorju.

Primerjajte malce, kako je bilo pri nas ob začetku svetovne vojne in ves čas do poloma centralnih sil. Kje je bil ves tisti antimitaristiški socializem, ali se ni kral med sabo, kakor vsi ostali? — Kje so bili, kako so se obnašali razni naši danes veliki Jugoslavlani in državotvorci, ki stresajo jezik celo proti takim možem, ki so ostali zvesti

svojemu prepričanju in so to tudi — pokazali?

Spominjam se: Bil sem internovan, bolje zaprt v neki dolnjeavstrijski ječi. Nekega dne sem začel besneti proti svoji navadi! Co je O-ju? vpraša prijatelj Čeh, moj Zimmerkommandant, zdaj v važni državni službi v Pragi. Poglej, ta prokleti Svetozar, kako se obnaša! Glej ga, kako leze Tiszi v... junak se boji ričeta, ki ga tudi mi ne maramo. — Ta Tisza, zdi se, da jim je zato obrnil hrbet, ta Tisza, zdi se, da ji mje zato obrnil hrbet, ker so se mu — lizuni in hinavci studili! — In koliko je danes v Jugoslaviji junakov, edino zveličavnih državotvorcev, ki so se enako in še ostudnejše obnašali!

In dalje: Kako se je obnašalo naše časopisje? Sram me je, da sem bil desetletja v tako klaverni družbi! — Ko mi je politički šef v deželi (še je živa ta priča, pod katero je služboval tudi ljubljanski veliki župan!) pošiljal za moj list vse možne objave, oklice, notice, — ni bilo prostora za vse to; objavljal sem le kakšne splošno koristne reči, vse drugo v koš! — Pa me je politični šef poklical k sebi, prvič, drugič, tretjič in govoril: »V vašem osebnem interesu vam moram nekaj povedati!« — Sledila je grožnja, da bo list ustavljen in da posledice ne izostanejo... pa je dostavil: »Saj vem, da je pri vas vse zaman; ako bi drugače delali, bilo bi proti vašemu najboljšemu prepričanju, proti vašemu značaju, proti vsej vaši preteklosti. Ali moral sem vas opozoriti...!« In čital sem mu v obeh resnične misli: »Prav imaš, le bodi mož, tudi jaz bi bil, ako bi smel in mogel!« — Končno so mi list ustavili in mene drugič zaprli! — Ko sem v zaporu in internaciji dobival nekatere naše liste, oblivala me je rdečica jeze in sramote! Ali tolažil sem se, da je morda le politički previdno, ako imamo med sabo mežve, ki včasih tudi hudiču svečice prižigajo!

Ali ste v Sloveniji pozabili na tiste zgodovinske letake — Trumbičeve, ki so jih s aeroplanov metali ob avstrijsko-laški fronti? In celo »glasilo slovenske inteligence« je tedaj čutilo nepotrebno dolžnost, da je v seriji člankov (s podpisom naprednega vodje! — ako me spomin ne vara!) protestovalo proti taki agitaciji med našim vojaštvom in — odrekalo Trumbiču legitimacijo, da bi v nozemstvu govoril v imenu našega naroda! — Pa tista reklama za Jungschütz! Jaz sam sem jo z inginicijo odklonil in priobčil rezko notico — proti tisti norosti. Dobil sem svarilo... ali popoblašal se nisem. Zakaj niso vsi tako storili?

Pozneje, ko sem treznejše presojal položaj, nisem več preveč zamerjal tistim, ki so se tako meščasto obnašali! Obvarovali so sebe in še druge preganjanja, da so vsaj nekateri mogli narodu drugače koristiti! — Konstatujem le: Kako je tedaj soldateska držala vse v šahu in strahu! Zato pa bi posebno vsi takratni strahopetci morali najbolje umeti, da sedanja zelena internacionala ne more še v odprti boj z boljševiško oboroženo silo. Poglejte na Bolgarsko, kjer neznačajna manjšina strahuje ogromno večino a vešali in pobijali! In baš radi takega dejanskega stanja v Rusiji je vse tisto kokodajsanje o boljševikih in Radiću naravnost zločin proti naši lepši bodočnosti. Družijo povsem po nepotrebnem boljševike in žaliijo stomilijonsko organizacijo kmetov, ki stiskajo pesti in zobe in si mislijo: pride čas! — Ali nam je res treba take usodne zamere na desno in levo? In zakaj? Edino radi tega, da so mogli zapreti Radića in njegove najboljše sodelavce! Rogovilliti z boljševiško nevarnostjo v Jugoslaviji — je norost ali zločin! Izbirajte med prvim in drugim! Še nisem pri koncu!

A. G.

Protestni shod hišnih posestnikov.

Včeraj se je vršil v veliki dvorani hotela Union protestni shod Pokrajinske zveze društev posestnikov.

Zborovanje je otvoril predsednik zveze g. Fröhlich, ki je pozdravil navzoče poslance Puclja in Smodeja, dr. Pretnarja, dr. Golja, zastopnika mestne občine, zastopnika obrtnikov Rebeke in zastopnike drugih organizacij.

Nato je imenoval zapisnikarjem hišnega posestnika Hrovatina, overovateljema pa hišna posestnika kanonika Sušnika in majorja Colariča ter prešel na dnevni red ter izvajal:

Prišli smo na današnji shod, da se brani mo proti previsokemu obdajenju. Predno poginemo, se hočemo braniti, saj se brani vsak črviček. Apelujem na zastopnike vseh oblasti, da nas rešijo gospodarskega pogina, ki nam preti. Dokaz temu so množični konkurzi. Resno, nepolitčno, s številkami bomo dokazali, kako visoko smo obdajeni. Predno pa nadaljujem, bom prečital došle brzojavke. Nato prečita brzojavni pozdrav društva hišnih posestnikov v Ormožu, podpredsednika »Udruženja kučelasnika v Beogradu« Manojloviča, predsednika društva hišnih posestnikov v Splitu dr. Brbulića, pomočnika ministra dr. Mohoriča in predsednika gerentskega sveta dr. Puca, ki piše: Ker sem žal zadržan se ne morem udeležiti osebno Vašega jutrišnjega zborovanja, se vam tem potom za vabilo prisrčno zahvaljujem.

Potrebnost je enkrat povedati jasno, da na tak način, kot se je dosedaj delalo pri obdajenju, ne gre naprej. S strahom opazujemo, da je ogrožena bodočnost naše Ljubljane vsled brezobzirne davčne prakse. Z obžalovanjem smo morali v mnogih slučajih konstatirati popolno neuvidevnost davčnih organov, ki preključujejo že dovoljeno plačevanje v obro-

kih, neusmiljeno izterjujejo davke tudi v slučajih, v katerih se jasno vidi neopravičenost predpisa in ko še priziv ni rešen in ko pomeni eksekucija gospodarski ruin obdajenja.

Zato želimo, da bi Vaše zborovanje rodilo kar največ uspeha, ker le pametna davčna politika jača državo, nespametna jo slabi in diskreditira.

Nato nadaljuje predsednik Fröhlich: Ko so zvišali uradnikom plače, so nas udarili. Kar pa je najlepše, je dejstvo, da smo plačevali že celo leto, vlada pa od tega denarja ni dala uradnikom ničesar.

Nato preide govornik na dvanajstine. Zoper te dvanajstine odločno protestiramo. Namesto, da bi se bilo hišne posestnike razbremenilo, se je z zadnjimi dvanajstinami povišal invalidni davek za 100%. Invalidni davek znaša sedaj v Sloveniji večinoma 60% direktnega davka. Sedaj so vpeljali pa še 2% davek od zaslužka delavca, ki ga delavec ali posel gotovo ne bo plačeval sam. In kje so pa še občinske doklade? Sedaj se začne pobirati vojnika, ki znaša 10% vseh direktnih davkov. Zoper to vojnico odločno protestiramo. Kar vse nam hočejo pobirati, kaj bo potem, nato nič ne misli. V Ljubljani se plačuje od 100 Din do 90% davka, tako da ostane hišnemu posestniku samo 10%. V Domžalah plačujejo 111%, v Sv. Ani pri Trzinu pa celo 121%. V Mariboru znašajo davki 99%, v Ptuj 88, v Celju 84 odstotkov. Izjemo dela Sevnica, kjer znašajo davki samo 43%. To je posledica pametnega občinskega gospodarstva. Občina ni naložila nobenih doklad. Pred leti smo pokazali v Beogradu seznam o davkih v Sloveniji. Minister za izenačenje zakonov Gjuričić kar verjeti ni hotel, da je kaj takega mogoče. Toda v Beogradu so kljub temu rekli »neka platijo Slovenci«.

Drugi davek, ki nas tare, je dohodnina.

Leta 1913 je plačal davkoplačevalec od 4000 kron letnih dohodkov 79 kron dohodninskega davka. To je bilo 2%. Sedaj pa plača od 200.000 po 17 odstotkov. Ako je imel kdo pred vojno 100.000 K letnih dohodkov, je plačal 4841 K davka, danes pa plača 16.370 kron. Vse druge države so izpremenile dohodninsko lestvico. Samo pri nas se ni nič ne ublaži, temveč nalagajo nam še celo vedno nova bremena. 1. januarja 1920 smo dobili za 400 K 100 Din. Od tistega, kar se nam je takrat odvzelo, moramo plačevati davek. Invalidski davek je krivičen. Nalaga se od posesti, potem pa še od dohodkov.

Skraini čas je že, da se obdajenje zenači. Ustava pravi, da je treba plačevati davke enakomerno, to se pa pri nas ne vrši. Za vse se jim v Beogradu mudi, samo za davčno reformo ne! In ravno ta je bolj nujna kot vse drugo. Poslanci naj bi rekli: »ven z davčno reformo, sicer ne bomo glasovali za dvanajstine.« Dvanajstine morajo prinesiti olajšanje, na obljubo, da pride davčna reforma, ne damo ničesar več! Leta 1920 je znašal celotni davek, ki ga je plačala Slovenija, 59 milijonov, leta 1924 pa je znašal že 245 milijonov kron. »Uradni list« nam je prinesel te številke. V Sloveniji plačamo vsako leto več kakor je predpisano. Mesto eno dvanajstino vseh državnih davkov plačamo eno sedmino. Finančni minister bo moral priznati, da je Slovenija previsoko obremenjena. Ta mesec je priglasih 10 konkurzov! Slovenija mora propasti, če se ne bo kaj ukrenilo. (Burno pritrdjevanje in ploskanje).

Nato pozdravi shod zastopnik mestnega gerentskega sveta Josip Turk, ki odločno protestira zoper prakso finančne delegacije, ki je kriva, da propadamo. (Burno pritrdjevanje).

Predsednik se zahvali govorniku za lepi govor in izjavi, da se strinja z njegovimi besedami glede finančne delegacije. »Meni so poslanci rekli: Vaša delegacija naj kaj predlagajo, toda ona ne predlaga ničesar.«

Nato dobi besedo g. poslanec Smodej, ki pozdravi shod v imenu »Jugoslovanskega klubca«. On pravi: Mi poslanci moramo biti energični. Nismo opustili nobene prilike, da ne bi bili pojasnili v Beogradu našega slabega gospodarskega položaja. Z dvanajstinami bi se ne smel vpeljati noben nov davek. Država se sama sebe podkopava. Samo par kratkih besed bi povedal v dopolnilo k lepemu govoru gospoda predsednika. Način vodstva državnega gospodarstva je nezastojan. Mesto državnega proračuna prinaša finančni minister zopet dvanajstine. Ob priliki proračuna bi poslanci lahko govorili. Ko pa je šlo za dvanajstine, to ni bilo mogoče. Pri tem je dovoljen samo, da govori en poslanec od vsakega kluba. In to je prikrit absolutizem. (Burno odobravanje). Mi smo stali predloge, ki popolnoma soglašajo z resolucijami, ki jih hočete danes staviti. Poslanec Pivko je glasoval proti vsem predlogom (klic: skandal). Za leto 1924/25 bi bila morala Slovenija plačati 74 milijonov neposrednih davkov, plačala pa je 114 milijonov. In kako je bilo v Srbiji? Srbija je imela plačati po proračunu 197 milijonov, plačala pa je samo za 4 milijone več, kakor je imela plačati po proračunu. Že sam proračun je krivičen! Kaka pa je šele odmera. (Klici: »Puf, to je roparsko!«). Slovenija je imela plačati po proračunu 33 milijonov davkov, plačala jih je pa 62 in 300.000, torej za 90% več, kakor je bilo proračunjeno.

Za gospodom Smodejem je govoril v imenu »Samostojne kmetijske stranke« poslanec Puclj. Dejal je, da je davčno vprašanje temeljno vprašanje politike. Ruski pregovor pravi: Operi mi kožuh, ampak pazi, da ga ne zmočiš. Ampak pri reševanju davčnega vprašanja bomo morali kožuh ne samo temeljito zmočiti temveč tudi pošteno žetati. Vsi smo leteli v idealizmu in navdušenju v Beograd. Toda prišlo je razočaranje. Prva beseda, ki smo jo mi, bilo nas je 8 poslancev — kmetijcev izpregovorili, je bila: Zenačimo davke. To je bil tudi naš pogoj za vstop v vlado. Ko sem videl, da ne dosežemo ničesar s prošnjami in čakanjem, sem šel iz vlade. Če nam niso doli bratje v bremenih, nam ne morejo biti tudi v drugem ne. Prihajam iz Beograda. V včerajšnji seji smo dobili dve klobuti. Pohlevna večina je glasovala za nujnost, da se podaljšajo desetine zopet za 4 mesece. Vsa stara bremena ostanejo, pa še nova pridejo. Avtonomni carinski tarifi je priznana nujnost. Minister je predlagal, da se glasuje za nujnost še med tem, ko se deli sluge iztise teksta med nas. In 2 leti so imeli stvar shranjeno! Vem, da je naša delegacija mnogo kriva. Toda preko cilja ne smemo streljati. Ne smete se jeziti na eksekutorja. Pravi krivec je režim in finančni minister.

Nato je govoril dr. Pretnar v imenu trgovske in obrtne zbornice, za njim pa tajnik zveze industrijaev dr. Golja, nakar je prečital predsednik Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov sledeče resolucije:

RESOLUCIJE, SPREJETE NA VELIKEM PROTESTNEM SHODU POKRAJINSKE ZVEZE DRUŠTEV HIŠNIH POSESTNIKOV ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI, V SPORAZUMU Z DRUGIMI PRIDOBITNIMI ORGANIZACIJAMI V SLOVENIJI, DNE 21. JUNIJA 1925 V VELIKI DVORANI HOTELA »UNION« V LJUBLJANI.

I.

Na shodu dne 21. junija 1925 v veliki dvorani hotela »Union« iz Ljubljane in ostale Slovenije zbrani davkoplačevalci ponovno protestirajo proti 30% pribitku na hišno-najemninski davek, ker so davčna bremena, ki jih mora nositi hišna posest v Sloveniji tako velika, da onemogočajo vsako rentabilno in škodujejo lastniku in najemniku. Hišno-najemninski davek z dokladi vred je tako visok, da hišnemu posestniku od najemnine ničesar ne ostane za popravilo in vzdrževanje hiše in s tem tira država s svojo nesrečno finančno politiko v propast vse naše hiše in ves naš stan.

Namesto da bi se posestnike razbremenilo, se je z zadnjimi dvanajstinami povišal invalidni davek za 100%, ter se uveljavil remontni prispevek v višini 100% invalidnega davka, tako da se je invalidni davek od 1. aprila 1925 faktično zvišal za 200% in znese sedaj večinoma 60% direktnih davkov. Hišni posestniki morajo vsled tega plačevati samo drž. davkov v Ljubljani okroglo 60%, drugod pa tudi ne dosti manj. Vsled drugih doklad pa znašajo v drugih krajih davki in doklade več kakor pa prejete najemnine. Protestiramo proti takim nezastojnim in nevzdržnim obremenitvam, ki jim ni primere v nobeni drugi državi in ki značijo konfiskacijo naše lastnine. Te obremenitve se morajo takoj odpraviti!

Zahtevamo s socialnega in gospodarskega stališča, kakor tudi iz stališča javne pravdnosti v interesu hišnih lastnikov in najemnikov, da se hišno-najemninski davek izenači s hišno-najemninskim davkom v Srbiji. Kajti sedaj hišni posestniki v Sloveniji plačujejo najmanj 5krat tako visok hišno-najemninski davek kot v Srbiji! Protestiramo proti temu, da je g. finančni minister tudi v proračun za leto 1925 sprejel za Slovenijo 30% državni pribitek na najemninski davek. Prav tako je krivično tolmačenje zakona, da se je 30% državni pribitek raztegnil tudi na delne doklade, katere se je krivično proglašilo za državni pribitek.

V vseh državah se hišni davek, z ozirom na stanovanjsko vprašanje znižuje, samo pri nas se brezprimerno zvišuje in zvišuje!

II.

Ugovarjamo, da se začne pobirati vojnika, ki znaša 10% vseh direktnih davkov, vsled ukaza finančnega ministra s 1. januarjem 1925. S tem se ravno hišna posest v Sloveniji v primeri s Srbijo neznošno in nezastojno obremenjuje in se državni hišni davek na ta način zviša za nadaljnjih 10% in bo v Ljubljani znesel sam državni davek 70% najemnine.

Na shodu dne 21. junija 1925 zbrani davkoplačevalci iz Ljubljane in ostale Slovenije protestirajo proti odpravi davčnih plačilnih nalogov in zahtevajo nujno, da se ti plačilni nalogi za vse vrste davkov zopet izdajo, ker je brez teh vsaka natančna kontrola nad predpisi davkov onemogočena ter se dogajajo vedno slučajni, ko davkoplačevalec zamudi rok za pritožbo, s čemur se mu večkrat zgodi občutna škoda in je vsaka gospodarska kalkulacija davkoplačevalcev nemogoča. Povdarjamo odločno, da ne odnehamo od opravičenih zahtev poprej, da se nam neopravičeno odvzeti plačilni nalogi zopet dostavljajo. Zahteva je tembolj opravičena, ker finančna uprava za Hrvaško in Slavonijo gotovo iz potrebe še ni predlagala opustitve plačilnih nalogov, kakor se je to pri nas zgodilo.

Zahtevamo, da se predpisi davkov pravačasno vrše, ne pa za cela leta nazaj, kar se je dosedaj večkrat dogajalo. Znano je namreč, da se davčno postopanje vrši prepočasno in preobširno. Pri vsakem tirjanju in plačilu davkov je natanko navesti vrsto davkov, kateri se tirjajo, odnosno plačajo, ravnotako tudi plačilno dobo.

IV.

Zahtevamo, da se občinske in okrajne doklade na hišno-najemninski davek po možnosti popolnoma odpravijo ali pa vsaj znižajo na najnižji odstotek, ker te doklade raznih okrajnih zastopov in občin znesejo v večjih krajih več kot naša celotna kosmata najemina ter mora hišni lastnik te doklade plačevati iz svojega, za vzdrževanje hiše pa nima niti vinarja.

V.

1. Zahtevamo, da se dohodninska lestvica z veljavnostjo od 1. januarja 1925 omili v toliko, da se bo namesto v kronah brala v dinarjih;

2. da se ukine pobiranje invalidskega davka in remontnega prispevka na dohodnino, ki se plačuje od dohodkov, od katerih se plačuje donosni davki, ker smo s tem davkoplačevalci v Sloveniji preobširno obremenjeni, medtem, ko v Srbiji ne plačujejo dohodnine, torej tudi ne invalidskega davka in remontnega prispevka v teh slučajih.

VI.

Zahtevamo takojšnjo revizijo zakona o takсах, ki prizadevata tudi posest kot tako, zlasti z določbami o prenosnih in zapuštnih pristojbinah v taki meri, da vsak promet z realitetami onemogoča.

VII.

Protestiramo tudi proti velikanskim davčnim obremenitvam industrije, obrti in trgovine v Sloveniji in tudi zoper uvedbo novega 2% davka na zaslužek ročnih delavcev, s čimur bodo občutno prizadeti vsi stanoviti, zlasti tudi kmečki posestniki in to v tem času, ko je Slovenija na robu gospodarskega propada.

VIII.

Pozivljamo vse poslance iz Slovenije, da odločno nastopijo v narodni skupščini in pri g. finančnem ministru, da se zgoraj navedena davčna bremena v Sloveniji, že v dvanajstinah, ki so v razpravi za tekoče leto, odpravijo, oziroma ublaže. Če vlada ne uvideti našega položaja in zmanjšati naša bremena, zahtevamo, da noben poslanec iz Slovenije ne glasuje in ne podpisuje dvanajstine, ki so sedaj v razpravi, in podvzamejo vse korake v dosego naših zahtev. Apeliramo na narodno skupščino v celoti, da uvidi davčno preobremenitev Slovenije, ki ji grozi gospodarska propast.

Resolucije so bile soglasno sprejete. Nato je govoril še g. Nikšič v imenu »Udruženja kučelasnika v Zagrebu«, ki je podal koncem svojega govora par praktičnih idej glede štedenja v državnem gospodarstvu. G. Nikšič meni, da bi bilo treba najče: 8 ministrstev naj se ukine, ministrom naj se znižajo plače, poslancem dijete; državni avtomobili in kočije pri vojakih naj se ukinejo.

Ob pol 13. je predsednik shod zaključil.

Popoldne se je vršil redni občni zbor delegatov Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Občni zbor je otvoril predsednik Fröhlich, ki je podal poslovno poročilo za preteklo leto, nakar je podal blagajnik Poljšak blagajniško poročilo. Obe poročili sta bili odobreni.

Nato se je sklepalo o bodočem letnem do-mesku, ki je bil določen na 2.50 Din.

Sledilo je konstituiranje ožjega zveznega odbora. Odbor je ostal stari: Predsednik Fröhlich, I. podpredsednik Rebolj, II. podpredsednik Feliks Stare, blagajnik Ivan Poljšak.

Kot kraj, kjer se vrši prihodnji občni zbor je bil določen Maribor.

Društveno glasilo »Moj dom« se bo izdajalo še v nadalje.

Končno se je razpravljalo o obrestni meri na hipotekarna posojila in ustanovitvi lastnega denarnega zavoda. V teh zadevah ni prišlo do posebnih zaključkov.

Politične vesti.

— **Sobotna seja Narodne skupščine.** — Finančni minister je predložil skupščini zakon o carinah in zahteval, da ga skupščina sprejme kot nujnega. Zakonski načrt obsega 96 strani velikega kvart-formata in je jasno, da ga noben poslanec v par urah, kolikor mu je bilo dano časa, ni mogel preštudirati. Proti nujnosti zakona so nastopili opozicijski poslanci z vsvo odločnostjo, zlasti slovenski. Kot prvi je nastopil posl. Kulovec, na njim je branil carine dr. Zerjav, ki je trdil, da je zakon za Slovenijo sreča. Odločno je nastopil proti nujnosti tudi posl. Pucelj. Nujnost ni drugače kot strah pred kritiko. Zakon je izdelan na hitro roko in na lašče ni dana poslanecem prilika, da ga preštudirajo. Da ni novi zakonski načrt nujen, se vidi iz tega, da se ga dve leti pripravljalo. Nezmožljivo je, da ni bila za mnenje vprašana niti ena privredna organizacija. Kakor se je pri zakonu za kmetijske kredite prezrlo združeno in pri invalidskem zakonu udruženje invalidov, tako se sedaj prezira privrednike. Nujnost je branil rad. Grgin in vladna večina je seveda nujnost priznala. Nato je sporočil predsednik skupščine, da je finančni minister predložil tudi nove dvanajstine, za katere enako zahteva priznanje nujnosti. Opozicija je tudi tu ostro nastopila in prišlo je do burnih scen. Vsi argumenti opozicije so bili prezrti in vladna večina je nujnost izglasovala. Nato je branil posl. Bazala svoji interpelaciji glede prepovedi učiteljem, da ne smejo biti člani Zveze kmetijskih učiteljskih društev in pa glede izplačila razlik uradniških plač. Vladna večina je dr. Bazalov predlog odklonila in uradnikom ne bodo izplačane razlike. Ko je še vladna večina po hrupni debati odklonila predlog dr. Superine, da se uvede parlamentarna preiskava glede dogodkov v Sisku, je bila seja zaključena. Vladna večina se torej preiskave boji.

— **Vse je samo vprašanje politike.** — Ko se je mudil notranji minister Maksimović v Zagrebu, ga je vprašal poročevalec »Jutarnjega lista«, če bodo internirani dr. Maček in tovariši kmalu izpušteni iz zapore ali ne. Na to je odgovoril Maksimović: »To ni stvar mojega resora, to je vprašanje politike.« Dr. Maček in tovariši torej niso zaprti, ker bi kaj zakrivil, temveč ker tako zahtevajo partizanski interesi sedanje vladne večine.

— **Kako se Cankov sahvaljuje.** V bližini Caribroda je bilo aretiranih pet Bolgarov, ki so se pripravljali, da skočijo na vlak in se prepeljejo v Beograd. Pri njih so našli samokrese, municijo in dokumente, iz katerih je razvidno, da jih je poslala sofijska Vojsna liga v Beograd kot atentatorje. Vsa petorica so mladi ljudje in najstarejši od njih ima največ 30 let. Prepeljani so bili ukinjeni v Beograd, kjer bodo sojeni. Z atentatorji se torej zahvaljuje g. Cankov dr. Ninčiču za njegovo moralno pomoč. Ali tudi ta zahvala g. Cankova našega zunanjega ministra ne bo izužila?

— **Chamberlain o kitajskih dogodkih.** V angleškem parlamentu je imel zunanji minister Chamberlain velik govor o Kitajski. Uvodoma je naglašal kitajske zasluge v svetovni vojni za zmago zaveznikov. Zato so na washingtonski konferenci vse interesirane velesile iskreno želele, da se odpravijo notranje težkoče Kitajske. Velesile so bile mnenja, da bo notranja konsolidacija Kitajske hitro napredovala, kakor je bilo prepovedano, da bi tuji državljani izjemali Kitajce. Toda velesile so se bridko razočarale. Razmere so se na Kitajskem stalno slabšale in Kitajska je postala žrtev državljanske vojne. Osrednja vlada in lokalna oblastva so degenerirana in so izgubila vsako avtoriteto. Nikakor ne more trpeti velikobritanska vlada, da bi bilo življenje in imetje njenih državljanov ogroženo. Kljub temu hoče storiti vse, da se spori mirno poravnajo. Zato bo v kratkem sklicana posebna tarfina konferenca, ki bo revidirala sedanjo carino. — Chamberlain je prepričan, da se bo našel pomirljiv duh ravno tako med zavezniki, ko med Kitajci. Ta spravljalni duh bo omogočil, da pride Kitajska iz sedanje težke stanja na trdne temelje enakopravnosti in pravičnosti do tujcev in da bo mogoče neodvisnost in svobodo Kitajske ugotoviti. — Oba opozicijska voditelja Lloyd George in Mac Donald sta Chamberlainu k govoru čestitala. Kakor se vidi, je ugled Kitajske silno narasel.

— **Dogodki na Kitajskem.** Po zadnjih vesteh se je položaj na Kitajskem poslabšal. Pogajanja med zavezniki in kitajsko vlado niso privedla do nobenega rezultata. Boj kot proti tujcem traja dalje in se širi po vsej Kitajski. V Sanghaju je položaj silno kritičen. Angleški konzulat je bil opetovano bombardiran od demonstrantov in je moral biti izprazen. V Čifu so bile veličanske demonstracije proti Angležem in Japoncem. V Hankau so morale biti angleške straže

odpoklicane. Brodarski štrajk zavzema vedno večje dimenzije. Delavnost dijakov narasla in njihova agitacija seže že na deželo. Vsi japonski in angleški reklamni napisi so bili od množice odstranjeni. Prometno ministrstvo je odredilo, da se vsem poštnim in železniškim uslužbencem odtrga enodnevna plača kot podpora za stavkujoče. V Peking so poslali že vsi kitajski vladajoči generali svoje odrede. — Ker so v Kantonu izbruhili novi nemiri, so dobili angleški dobrovoljci v Honkongu povelje, da so priprav-

— **Zinoviev o položaju v Aziji.** Po poročilu Reuterjeve agenture je dejal Zinoviev na seji komunistične internacionale, da so dogodki na Kitajskem in v Maroku samo skušnjava za mnogo večje spremembe, ki bodo dosegle v kratkem svoj višek v dogodkih v Indiji in na Bliznjem vzhodu. Vlada sovjetoj se bo vsled njih znatno razširila.

— **Nesoglasja v bloku leveice.** V francoski socialistični stranki se vedno ni prišlo do soglasja. Obstojijo tri skupine. Radikalni vodi poslanec Compère-Maurel, ki zahteva, da socialistična stranka takoj prekine stike z vlado in dobi tako zopet proste roke. Sedanja vlada da se je izneverila politiki, ki odgovarja volitvam 4. maja 1924. Compère-Maurel pravi, da je že danes za njegovo stališče 25 poslancev. Bolj zmerni je poslanec Ri-naudel, ki izjavlja, da bodo socialisti podpirali sedanjo vlado le, če ostane zvesta politiki Herriota. Predno bi socialistična stranka prelomila svoje odnose z vlado, bi morala stopiti v stik z ministrskim predsednikom Poincarejem. Tretji nazor zastopa poslanec Auriol, ki zahteva, da se socialistična stranka pred vsakim sklepom pogaja z vlado in strankami vladne večine. Po naročilu strankinega vodstva so imeli vsi trije poslanci skupno sejo, da najdejo kompromisno rešitev. To se pa ni posrečilo in zato bodo vsi trije predlogi predloženi vsem članom poslanskega kluba in vodstva stranke, da ti odločijo.

— **Češkoslovaške volitve.** V ospredju javnega zanimanja je vprašanje, kdaj bodo nove volitve. Politični listi vseh strank že opozarjajo svoje somišljenike, da pregledajo volilne imenike. Na prihodnjem zasedanju parlamenta pride na vrsto nov volilni red. Po vladnem načrtu bi mogli biti izvoljeni samo kandidati onih strank, ki so dobile najmanj 120 do 150 tisoč glasov. Na ta način bi se omejilo število strank in preprečilo preveliko cepljenje političnih sil. Če pridejo v prihodnjem zasedanju parlamenta na vrsto še drugi predlogi, je negotovo, ker zlasti socialni demokrati odločno zahtevajo takojšnje volitve.

Silne težkoče Amundsen.

Ravno v hipu, ko so hoteli norveški mornariški letalci pohiteti Amundsenu na pomoč, je prišel neki mož ter klical: »Amundsen se je povrnil.« Prvotno so vsi mislili, da je to le slaba šala, skoraj pa so se prepričali, da se je Amundsen v resnici vrnil. Vračala se je ladja in na njej je bil Amundsen s svojimi tovariši. Mornarji so ga nosili na rokah in mu navdušeno klicali Hura. Letalci so izgledali neverjetno slabo, zlasti pa Amundsen. Je to čisto naravno. Nanj je padla vsa odgovornost in kakor pravijo njegovi spremljevalci, ni nihče toliko delal kot on.

V razgovoru je dejal Amundsen: »Ekspedicija na južni tečaj ni bila nič v primeri s tem poletom. Nikdar ne bi mislil, da bi morali prenašati taka pomanjkanja, kakor smo jih morali pretrpeti. Upam, da nikomur ne bo treba nekaj sličnega pretrpeti. Sedeli smo kot podgane v pasti.«

Parkrat je bil naš položaj tako obupen, da smo mislili, da je vse izgubljeno. In ko smo se pripravljali za polet proti domu, smo vedeli, da gre na življenje in smrt.

Popolnoma izključeno je bilo, da bi se mogli vrniti na kap Kolumbijo. Led je bil takšen, da bi pomenilo potovanje na kap Kolumbijo sigurno smrt.

Od letalcev je najbolje prenesel strapace Amerikane Ellsworth, za katerega so prvotno mislili, da jim bo najtežje kos.

Kralj Hakon se je udeležil seje ministrskega sveta in se na nji iskreno zahvalil Amundsenu za njegovo požrtvovalnost.

Tudi berlinski parlament je izrekel Amundsenu svoje čestitke na srečni vrnitvi.

Glavna zasluga Amundsenove ekspedicije je, da je ugotovila, da na severnem tečaju ni zemlje in da je sedaj mogoče pripraviti bodoče ekspedicije tako, da je njih popoln uspeh zasiguran.

KRIVIČNO POSTOPANJE UPRAVE MONOPOLA S TOBAČNIMI TRAFIKANTI.

Uredba o delovnem času v trgovinskih podjetjih Ur. l. štev. 98 l. 1924 določa med drugim tudi za trafike, da smejo biti najdalje do 10 ur na dan odprti. Pred kratkim pa je izdala monopolna uprava v Beogradu odlok, s katerim se zahteva od tobačnih trafikantov, da morajo imeti trafike odprte od 6. ure zjutraj nepretrgoma do 9. ure zvečer.

Ker je ta odlok na eni strani proti zgoraj omenjeni uredbi in proti določilom zakona o zaščiti delavcev, na drugi strani pa ubija telesno in duševno trafikante, ki naj sedaj neprenehoma po 15 ur na dan tičijo v svojih tesnih in zadušljivih trafikah ali jostikrat v vežah na prepihu, je umljivo vzbudil ta odlok med vsemi trafikanti veliko ogorčenost in odpor. Tozadevna stvarna spomen ca se je že prejšnji teden odposlala od strani organizacije Upravi monopola, ministrstvu za socialno politiko, parlamentarnim poslanskim klubom in na vsa druga merodajna mesta. Na sestanku trafikantov v Ljubljani dne 13. t. m. se je o zadevi razpravljalo in ugotovilo, da je ta odlok neizvedljiv. Skenilo se je takoj povsod ugotoviti organizacijo in kjer je še ni, ustanoviti. Trafikanti čakajo sedaj odgovora uprave monopola, od strani organizacije pa sleda navodila.

KAKO SKRBI ČESKOSLOVASKA ZA NOVA STANOVANJA.

Češkoslovaška vlada je izdelala nov načrt o državnem podpiranju gradnje malostanovanjskih hiš.

Načrt temelji na sledečih načelih: Pravica na ekspropriacijo stavbišč se podaljša. Podpore za zidanje se dovolijo le za gradnjo malostanovanjskih hiš, pri čemer uživajo najmanjša stanovanja (20 do 40 kvadratnih metrov površine) največje ugodnosti. Podpore so razne vrste: gotov odstotek državnega jamstva za gradnjo, državne podpore v gotovih odstotkih za dobo 15 let, direktna posojila države in njena kreditna pomoč. Vse dosedanje davčne in taksne olajšave veljajo še naprej. Nikakor se ne misli uvesti novega stanovanjskega ali hišno-razrednega davka za kritje teh stroškov.

Na tisoče stanovanj je bilo samo v Pragi že zgrajenih z državno pomočjo. Pri nas pa država izpreminja stanovanjske hiše v uradna poslopja.

Vse polno zadrug, uradniških in drugih, za gradnjo novih stanovanj imamo, toda država ne da niti eni teh zadrug niti najmanjše podpore. Samo na račun mestne občine v Ljubljani si je dovolil g. veliki župan dr. Baltić dati jamstvo zadrugi, katere predsednik je g. Anton Kristan.

In komaj mesec dni je, kar je bil izglasovan stanovanjski zakon, ko je imela vladna večina priliko, da pokaže svoj zmisel za odpravo stanovanjske bede. Toda vlada »nacionalnega« bloka se za take stvari ne meni. Ona pozna skrb le za partizanstvo.

Pa da bi vsaj za partizane zidala stanovanja! Vseeno bi bila potem stanovanjska beda manjša!

Toda nič in nič, to je skrb vlade »nacionalnega« bloka za odpravo stanovanjske mi-zerije.

— **Ministrski predsednik Švehla častni doktor tehniških ved.** Akademski senat češke tehnike v Pragi je sklenil, da imenuje ministrskega predsednika Švehlo v priznanje njegovih zaslug za konsolidacijo Češkoslovaške in tehničnega razvoja agrarnega gibanja za častnega doktorja tehničnih ved. Prosvetni minister je sklep akademskega senata potrdil.

— **Belgrajska policija je napravila nepričakovano po vseh beogradskih klubih preiskavo, če se igrajo v njih tudi hazardne igre.** Med drugim tudi brez vsake potrebe v klubu Jugoslovenskega novinarskega udruženja, ki je izdalo vsled tega oster protest, v katerem med drugim pravi: »S svojim vandalskim vpadom v klub JNU je beogradska policija razžalila ves novinarski stan. Spozabila se je tako daleč, da se je proti novinarjem ponašala kakor proti razbojnikom in »mangupom«, dočim se vsakodnevno množe neuspehi v kriminalni službi.« Celo Pribičevićev list odobrava protest novinarjev. — Zanimivo je tudi to, da je vpadla v klub novinarjev policija ravno v hipu, ko so notranji na poziv Ninčiča priredili banket na čast nemške pisateljice v Tehi. Ta je morala dobiti lepe pojme o beogradske policiji. — Sedaj si vsakdo lahko predstavlja, kako postopa beogradska policija proti revežem, če si upa tako postopati celo proti novinarjem.

— **Is šolske službe.** Za učiteljico v Tinjah je bila postavljena Josipina Birs. Vpokojeni so učitelji: Ivan Tomažič v Tinjah, Matija Kenda v Smedniku, Alojz Sežun v Mavčah, Fran Rojina v Smartnem pri Kranju, Josip Korošec na Koroški Beli in Simon Vodenik v Mariboru.

— **Nova železniška proga.** Te dni se je začelo s trasiranjem nove železniške proge Vi-tošev pri Bakru — Kraljevica. Proga bo dolga 16 km. Dela bodo v kratkem končana.

— **Rusko mesto v Jugoslaviji.** Iz krogov ruskih intelektualcev v Jugoslaviji je pronikla ideja ustanovitve ruske kolonije ob Jadranskem morju. Izvršilni odbor Zveze vseh ruskih organizacij v Beogradu je sklical anketo strokovnjakov, ki naj realizirajo idejo, ako bo naletela na simpatije kompetentnih faktorjev.

— **Izpremembe v državni službi.** K srečkemu hidrotehničnemu oddelku v Ljubljani so prideleni po službeni potrebi v službovanje: inšpektor Ivan Petrič kot šef oddelka, Karl Sturm kot inšpektor ter Alojzij Hočevar kot inženjer — doslej vsi uslužbeni pri oblastvenem hidrotehničnem oddelku v Ljubljani. — Pri ljubljanski oblasti so imenovani: Franjo Marz za arhivarja v 3. skupini III. kategorije, Aleksander Bahovec za pisarja 4. skupine II. kategorije, Zora Rovani za pisarico 8. skupine III. kategorije, Matko Bručič za pisarja 8. skupine I. kategorije za vse sreze ljubljanske oblasti.

— **Državna realna gimnazija v Kočevju.** Za sprejemni izpit v I. razred se je treba prijaviti dne 29. junija od 9. do 11. ure. Vnarnji učenci se lahko zgledajo tudi pisмено, tako da pošljejo do tega dne po pošti rojstni list in obiskovalno izpovednico. Sprejemni izpit bo 30. junija. Oddaljeni učenci se morejo vpisati tudi še ta dan od 8. do 10. ure. Točno ob 10. uri bo pisemen izpit, ustni pa popoldne po potrebi. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov. — Ponašljati sprejemni izpit na tem zavodu ali na kakšnem drugem za šolsko leto 1925/26 ni dovoljeno.

— **Vpisovanje gojenk in hospitantk na Državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani.** Turjaški trg 6/II. se vrši dne 25. in 26. junija 1925 od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Na zavodu se poučujejo sledeče tehnike: klekljane čipke, belo in pisano vezanje, toledo, filet, šivane čipke in biserna dela. Redne gojenke se sprejemajo po dopolnjenem 14. letu. Pouk je brezplačen in dobivajo gojenke še vse potrebno stvarno zastoj. Izdelki ostanejo last zavoda razen vzornih prtov. Izdelki se pa lahko odkupijo.

Dnevne vesti.

Marljive gojenke revnih staršev posojamo po možnosti podpore.

— **Čudež v Dubrovniku.** V cerkvi Malih bratov je bila v četrtek popoldne trojica otrok pred oltarjem Matere božje. Nakrat se je otrokom zdelo, da Mati božja premika oči. Preplašeni so pobegnili iz cerkve in povedali čudež ljudem. Ti so se v velikem številu zbrali v cerkvi in skoraj se je tudi njim zdelo, da se premikajo oči Matere božje. Čuli so se vzkliki: »Vidiš, sedaj jih je premaknila.« Ljudstva je bilo vedno več in končno je prišla tudi policija. Zapodila je ljudi iz cerkve in končno se je tudi njej zdelo, da se premikajo oči Matere božje. Vsa Dubrovnik govori o čudežu in večina je o njegovi resničnosti prepričana. Toda je še tudi nekaj hladnih ljudi, ki v čudeže ne verujejo več.

— **Samomor uradnice v Sarajevu.** Te dni je izvršila v svojem stanovanju v Sarajevu samomor uradnica »Zemaljske banke« Anka Kujić. Našli so jo mrtvo v mlaki krvi. V omroki je držala revolver v drugi pa list popisane z nervozno pisavo, naslovljen na nekoga uradnika iste banke. Deklica prosi uradnika, da ne sporoči njenim starišem ničesar o njenem samomoru. Kot vzrok samomora navaja neozdravljivo bolezen. Kake narave je ta bolezen, še ni znano.

— **Čuden policijski komisar.** Pred okrožnim sodiščem v Subotici je stal dne bivši policijski komisar Veselin Jevremović. Može se je zagovarjal radi tega, ker je ponesveril 4000 Din, ki jih je našel njegov podrejeni žandar na cesti. Jevremović je bil obsojen na šest mesecev ječe. Kot olajševalno okolnost je vpoštevalo sodišče, da mu je bilo kot mlademu in neizkušenemu človeku poverjeno tako odgovorno mesto.

— **Oproščen falsifikator.** Pod tem naslovom poroča beogradske Vreme: Subotički advokat dr. Lajoš Rajtner je bil pred tremi leti obsojen na šest mesecev ječe in izgubo advokature, ker je falsificiral na škodo nekoga svojega klijenta menico, glasečo se na 5000 Din na ta način, da je izpremenil svoto v 55.000 Din. Nedavno je prošil za obnovo postopanja. Te dni se je vršila nova obravnava in na podlagi izpovedbe neke priče, ki je izjavila, da je popravil odvnetnik svoto s privoljenjem svojega klijenta, je bila ta prva sodba kasirana in Rajtner oproščen. Državni pravdnik se je zoper to sodbo pritožil.

— **Nasedel mu je.** Kmet Branko Filip je bil te dni v Beogradu na sejmu. Ko je prodal svoje živinče ter jo »mahal« domov, se mu je pridružil dobro oblečen mlad mož. Ko sta prišla na samotni prostor blizu Donave, se je neznanec nenadoma pripognil ter pobral s bankovci nabasano listnico. Predlagal je kmetu, da si vsebino razdeliti lepo med seboj. Kmetič je bil s tem seveda zadovoljen. Nenadoma pa se je pojavil tretji možakar, ki je reklamiral listnico zase, češ, da jo je izgubil. Ko je dobil listnico, je zahteval, da mu dasta kmet in njegov tovariš od njega preiskati, da ugotovi, če nista mogoče kaj denarja spravila. Med vizitacijo je lopov ukradel kmetiču 7300 Din, nakar je s svojim kolegom žeparjem pobegnil.

— **Eksplozija.** Na kolodvoru v Metkoviću je eksploziralo 250 zabojev municije. Eksplozija je trajala par ur. K sreči je postajni načelnik že pred tem dirgal vagon s municijo na stranski tir in ni bil v trenutku eksplozije nihče navzoč kot stražarji vojak. Njega pa je raztrgalo na kosce.

— **Pretep deklet in njega posledice.** Na Dunaju je prišlo pred dnevi pred neko kavarno do pretepa med dvema prostitutkama, ki sta malo prej šle v prijateljsko pili v kavarni. Skočili sta si v lase in se pričeli prav neusmiljeno obdelovati s pestmi. Skoraj se je nabrala velika množica ljudi, ki je ušivala pretep obeh prostitutk. Bilo je tudi vmes dosti sumljivih oseb. Končno so nekateri ljudje vendarle spoznali, da je treba ženski ločiti. Naleteli so pa na hud odpor in večina ni hotela dopustiti, da bi se ženski ločili in da bi prišli tako ob užitek. Iz prerekanj je nastal splošen pretep, tekem katerega je bil neki zobotehnik zaboden z nožem. Ko so videli ljudje kri in policijo, so se pomirili. Policija je kasneje junaka z nožem aretirala.

— **Tihotapec saharina na madžarski meji.** Nedavno je bil aretovan v Beogradu trgovec David Pinto radi tihotapstva s saharinom. Njegovo zaslišanje je privedlo oblasti na sled dobro organizirane tolpe, ki se bavi s tihotapstvom saharina iz Madžarske.

— **Zdravnik Bougrat in njegove injekcije.** Afera zdravnika Bougrata, ki je bil, kakor znano, pred par dnevi aretiran, ker je s injekcijo umoril blagajnika neke banke, zavzema vedno večje dimenzije in vzbuja v Marsellu veliko senzacijo. Zaslišanje je spravilo na dan naravnost neverjetne stvari. Tako je na primer med drugim uspal svoje klijente in klijentinj v injekcijami ter si prilastil njihove listnice. Priče izpovedujejo, da so sedaj molčale priče pozicije zdravnika in njegove provenijence iz ene najodličnejših rodbin Južne Francije. Dalje je prišla oblast tekom preiskave na sled še štirim drugim umorom, ki jih ima čedni zdravnik na vesti. Trupla umorjenih štirih oseb so bila izkopana. Kljub vsem dokazom Bougrat do sedaj dosledno taji.

— **Perversen starček.** 80letni Idris Asanović je imel kot mohamedanec dve ženi hkratu. Pred nekoliko časa, ko mu je mlajša žena umrla, je izkoristil odsotnost svojih dveh sinov ter začel nedovoljeno razmerje s svojima dvema sinahama. Ko so sinovi to zvedeli, so svojega očeta za žive in mrtve pretepli. Kmalu nato se je starček zopet poročil ter priženil 13-letno hčerko Saprijo. Te dni je bil Idris s Saprijo sam doma. Izkoristil je priliko ter deklečo posilil. Ko sta se vrnili sredi njegovi dve ženi domov, sta našli Saprijo plakajočo. Vprašali sta jo, zakaj da joka, in dekleča jima je vse povedala. Ženi sta pograbili sekire in motike ter navaili na Idrisa. Toda Idris je bil kljub svoji starosti dovolj

nam, da jima je ušel. Sedaj je mož na varnem — v preiskovalnem zaporu.

— Nepošteni železničarji. Pred par dnevi so našli železničarja na sarajevskem kolodvoru večjo količino tobaka, ki je bil utihotapljen iz Hercegovine ter deklariran kot papir. Uslužbenici so takoj sumili, da gre za tobak in ne za papir, ter so veliki zavoj ukradli. Toda našel se je med njimi izdajalec, ki je prijavil zadevo finančarjem, in sedaj se bodo morali železničarji zagovarjati zaradi tatvine in tihoaplja.

Ljubljana.

— 4. Cirkus Kludsky. Tudi človek, ki je videl že dosti cirkusov, mora priznati, da je cirkus Kludsky modern, na višini stoječ, cirkus. Zato pa ni čuda, da je tako dobro obiskovan. V soboto smo našli okrog 8000 obiskovalcev. Vsega skupaj je bilo v tem cirkusu v par dnevih, odkar je v Ljubljani, preko 20.000 obiskovalcev. — V treh manevrih so bili konji, sloni, tigri in levi. Lepa točka so tigri in levi jezdeci na konjih. Pokazalo se je treba omeniti visoko šolo jahanja, ki jo proizvaja ravnatelj Kludsky in njegova soproga. Tudi skupina štirih ceber in štirih slonov zasluži, da je ne ignoriramo. Od telovadnih točk omenimo zračno vilo, kombinacijo bradlje in dveh drogov, dalje kombinirano visoko zračno telovadbo na trapezih in drugo, ter skupino trapezov in veletočev. Ekvilibristika je ena izmed glavnih atrakcijskih točk. Imenitne so dalje plesavke na žici, imitacija modernih plesov na

žici, naravnost frapantni so salti mortali na žici. Tudi fakirji, ki žro ogenj, ližejo razbeleženo železo in hodijo po črepinjah zaslužijo, da jih omenimo. Skupina Beduinov pravi prav čedne gimnastične točke. Končno omenimo še šaljni boks pritlikavcev. Za predstave se ne zanimajo samo ljubljani, temveč tudi ljudje iz dežele. V soboto smo videli 25 posestnikov iz Vranskega, ki so najeli avtomobil ter se pripeljali v Ljubljano, da so obiskali cirkus.

— 1. Balkan d. d. za mednarodne transporte v likvidaciji, Ljubljana, javlja, da s 30. junijem t. l. preneha s svojim poslovanjem.

Prosveta.

Ljubljanska opera. Poslovilni večer gosp. Hugona Zatheyja. Torej za Cvečjem še Zathey! Kar hite proč od nas, ki smo jih radi imeli, cenili in spoštovali. G. Zathey se je že skoro poslovil. Bil je od ustanovitve opere po prevratu marljiv, delaven, vreden in skrajno skromen član naše opere. Nastopal je v zadovoljnost publike in kritike. Nikdar se ni šulil v afero, bil je solistom, zboru in orkestru dober kolega, prijatelj. Zato ga je vse spoštovalo in rado imelo. Nešteto basovskih partij je pel v operi, sodeloval je na mnogih koncertih. Zdaj se vrača v svojo domovino. Poslovil se je sinoči od nas v njemu zelo priljubljenih treh vlogah (Coppolius, Dapertutto, Mirakel) v »Hoffmanovih pripo-

vestih«. Gledališki publiki, ki mu je hvaležna za delovanje v naši operi je bilo slovo od priljubljenega pevca težko. Odlikovala ga je z dežjem aplavzov, s cvetkami in venci. Naj mu bo sreča tudi v domovini mila, naj nas ne pozabi! Mi ga ne bomo. — Predstava je bila vobče dobra in lepa.

DOPIS.

Žiri. Pri nas v Zireh se je vršil čevljarjski prikrejevalni tečaj, in sicer od 21. aprila do 14. junija, ki ga je priredil strokovni učitelj g. Stefanovič, ki nam ga je poslal urad za pospeševanje obrti v Ljubljani. Pričakuje, da bo imenovani urad poslal nam res strokovnjaka, so se tukajšnji čevljarji v velikem številu udeležili tečaja in sicer 22 po številu, kar pomeni jako velik obisk za tak tečaj. Ali na žalost smo morali takoj spoznati, da nam je imenovani urad poslal učitelja, kateri bi bil mogoče sposoben za poučevanje šolske dece, ki pa ni v čevljarjski stroki, ker ima vsak čevljarjski pomočnik več prakse v svoji obrti kot g. Stefanovič.

Mi nikakor ne moremo razumeti, kako more urad za pospeševanje obrti namestiti človeka kot strokovnega učitelja, ki nima popolnoma nobene prakse. Gotovo se dobe ljudje s primerno izobrazbo, ki bi radi poučevali in bi pri tem gotovo vsak obiskovalec imel korist, med tem, ko je od takih učiteljev ne more imeti.

Zato najodločneje protestiramo, da bi se vmešavali v našo stroko ljudje, ki imajo vse druge namene kot pa čevljarstvo. Vsled tega

prosimo zgoraj omenjeni urad, da takih ljudi ne protežira. Opozorjamo pa kolege čevljarje v drugih krajih, ako nameravajo prirediti kak tečaj, da se dobro informirajo pri pospeševalnem uradu, kakega učitelja jim pošlje, da ne bi morda tako naleteli kot smo v Zireh, ko smo napravili celih 8 tednov vsak dan 2—3 ure ali pa še več. Pri tem pa se nismo naučili, bi lahko rekli skoraj nič.

G. Stefanovič bi mogel uvideti sam, kak uspeh je imel pri zaključku tečaja dne 14. t. m., ko se niti eden od obiskovalcev ni hotel posloviti od njega. To bi lahko rekli, da sicer ni lepo, lahko bo tudi rekel g. Stefanovič, da smo bre izbrazbe ali kaj drugega. Mi pa smo čisto drugega mnenja. Rečemo mu le toliko, da smo imeli že z marsikom opravila, kakor že tudi več raznih tečajev. Ker pa so bili tudi učitelji na svojem mestu, so ob zaključku takih tečajev tudi Ziroveci pokazali hvaležnost in spoštovanje do človeka, ki jim je v njih stroki res pripomogel do izboljšanja. Ko bi bil Stefanovič zmožen nam kaj koristiti, bi se ga bili tudi mi hvaležno spominjali.

Zato mu pa svetujemo, naj se drži svojega poklica ter naj se ne vmešava v čevljarstvo stroko, ako noče doseči še več blamaže kot jo je doživel v Zireh, dne 14. junija 1925.

Zirovski čevljarji.

Izdajatelj: dr. Josip Hacin.
Odgovorni urednik: Železnikar Aleksander.
Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

5. Prva zapreka.

Na ozkem hodniku je po stenah vse polno cevi, ovitih žic, koles in vzvodov, v razne prostore drže štiri vrata.

Prva, za šoferjevimi prostorom drže v Leonorino spalnico, kamor sme Georg le pogledati, ne vidi niti postelje niti druge oprave, pač pa zopet kolesa in vzvode.

Dalje je skupna jedilnica, kjer je poleg drugih udobnosti tudi majhna knjižnica. V zadnjem prostoru je spalnica za oba delavca z mr. Greenom; vmes pa je kabina, kjer naj bi bivala Georg in mr. Deacon.

Georg ne vpraša, kje so postelje, meni da se bodo že od nekd prikazale, kadar jih bodo rabili — a gleda temo predse.

»Kaj vam je?« ga zato vpraša Leonor. »Ali vam ni všeč, da imate sobo z mr. Deaconom?«

»V istini, če bi se dalo to predrugačiti — ah, saj to je le slabost! — Seveda, stanoval bom tu z njim skupno.«

»Govorite odkrito! Že prej sem opazila, da mu niste segli v roko.«

»Ste to opazili? No, dobro! Povedal sem vam, da je izgubil svoj oče pred osmimi leti vse svoje premoženje. Zemljo, hišo in vse. Ogoljufali so ga na ničvreden način po mr. L. P. Deaconu. Ta tu je njegov sin. Nespametno je, slabost je, če zato ne zaupam

sinu... in vendar... mis Morris, ali dovolite, da govorim odkrito z vami...«

»Gotovo, saj sem vas jaz privedla n ata pogovor.«
»Ampak prisluškovati ne sme nihče,« šepče Georg še tišje.

»Mr. Green ga zadrži ob krmilu.«
»Lahko se oprostite, ker že nekaj slutite.«

»Ne, Green ima od mene točno navodilo, da ga pridržite četrto ure, zakaj tudi jaz sem hotela na skrivaj govoriti z vami.«

V tem trenutku se spomni Georg na nekaj drugega.

»Šoferju ste brzojavili to povelje na hrbet?«

»Da. Moj oče je zelo slabo slišal, zato smo se navadno pomenili potom brzojavnih znakov.«

»No, prav! — Mis Morris, kako zamorete vzeti s seboj na potovanje sina mr. Deacona, ki ste mu napravili ono ponudbo?«

»Stari Deacon je stavil pogoj, da me spremlja njegov sin, da ugotovi med vožnjo, jeli morisiti resnično neobrabljiva sila, ki ostane vedno ista.«

»Razumem, ali...«

»Vem, kaj ste hoteli reči.«

»Ta človek ima lisičji obraz,« povzame zopet Georg, »in... on je sin in zelo podoben mojemu, ki je mojega očeta na najgrši način vedoma uničil. Jabolko ne pade daleč od drevesa, in... o Arturu Deaconu sem iz zanesljivega vira slišal govoriti že marsikaj slabega.«

»Kaj ste slišali o njem?«

»Res nimam navade o kom kaj slabega govoriti, le v tem slučaju...«

»Razumem, razumem, govorite, prosim, brez skrbi!«

»Pred katkim sem poslušal v kavarni pogovor dveh gentlemanov — na zunaj gentlemana, na znotraj neznačajna postopača. Občudovaje sta govorila o svojem prijatelju, namreč o Arturu Deaconu; kakšen vražji mož, da je — zlasti kar se tiče ženskega spola — kako je stavil, da zapelje v greh tekom enega dneva do tedaj krepostno in neoporečno ženo — in da je dobil stavo...«

Finu, nekoliko blede obraz mlade deklice se je hipoma pordečil.

»In drugega niste nič slišali?«

»Ne. Zadostuje mi to.«

»Tudi meni. No, in kaj mi imate še reči?«

»Mislim, da je zmožen ta človek vsega.«

»Jaz mislim istotako.«

»In vseeno ga vzamete kot spremljevalca s seboj?«

»Prav zato, da se varujem pred njim. Že vnaprej sem vedela, da b ostari Deacon vse poizkusil, da dobi mojo skrivnost pocieni v roke, in zato se nisem kar nič čudila, ko mi je vsilil svojega sina kot spremljevalca. In prav zato sem ga sprejela — da ga imam vedno pred očmi, da mu gledam na prste...«

»Ah, razumem, razumem!« sedaj je Georg tisti, ki hitro razume. »Da, potem je boljše, če nas spremlja kot sovražnik in...«

»Mis Morris,« se oglasi Greenov pevajoči glas,

»prišli smo do nekega mesta — in tu je najprej most, in tu so čez cesto porinili barijero.«

(Dalje prih.)

MALI OGLASI

Cena najnižja 20 besed. Dopolnilna beseda 50 besed.

Agentura

dobro vpeljana, prevzame vseh vrst trgovska zastopstva. — Ponudbe: »Agenturac na upravo lista.

Gospodična

poučuje citre proti nizkemu honorarju. Gre tudi na dom. Naslov pove uprava lista.

Stavbišča

pod Rožnikom in ob Dunajski cesti na Brinju prodaja Pokojniški zavod za nameštence v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Pozor!

V nedeljo 14. t. m. popoldne se je izgubila črna listnina z vsebino Din 100.— in različnimi dokumenti od postaje St. Vid-Vižmarje na cesti proti Smledniku do okna »Turne«. Najditelja se prosi, da isto odda proti nagradi v upravi »Nar. Dnevnika«.

Oblačilno blago

v ostankih in od kosa kupite vedno dobro in najceneje v **TEKSTILBAZARJU**, LJUBLJANA, Krekov trg št. 10, prvo nadstropje. Zunanji naročniki! Pišite po cenik!

Ženitev.

Dame (tudi brez premoženja) naj pošljejo svoj naslov in 5 dinarjev na upravo lista pod šifro: »Ženitev«. Tajnost zadržana.

Abadie

cigaretni papir zopet stalno na »logi. A. Lampret, Krekov trg 10.

Revirni gozdar

z državnim izpitom, 34-letno temeljito vsestransko prakso in prvovrstnimi izpričevanji, izvežban tudi v poljedelskem gospodarstvu, ki je vodil samostojno večje revire ter govori slovenski in nemški, želi izpremeniti svojo neodpovedano službo. Ponudbe pod »Revirni gozdar« na upravo lista.

Trgovski uradnik

perfekten knjigovodja in korespondent z dolgoletno prakso išče primerne mesto pri večjem podjetju. — Ponudbe pod »Izvrstna moč« na upravo lista.

Original

Leyrerjeve slike in Valvazorja. prodaja Hinko Sevar, antikvariatsknjigarna, Ljubljana.

Absolventinija

ivorazredne trgovske šole išče primernega mesta v pisarni. Gre tudi na deželo in eden od dva meseca brezplačno. — Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Pridnac«.

Službo blagajničarke

išče gospodična, večja tudi vseh pisarniških del. — Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Blagajničarka«.

Najboljši šivalni stroj in kolesa so edno le

Josip Petelinc-a

znanke

GRITZER, PHÖNIX in ADLER

za ročnice, elastične in industrijske

Ljubljana

hito: Prebrskovanje aparatov

Posti v vseh mestih. Večkratna garancija.

Delavnice na popravila

Na veliko, malo in malo.

Damski in dekliški slamniki

po nižanih cenah ravno kar došli!

Oblike damske od Din 70.— do Din 150.—, otroške od Din 50.— do Din 70.— nakiteni od Din 100.— naprej — dokler traja zaloga.

Oglejte si cene v izlozbi

MINKA HORVAT, Ljubljana,
Stari trg št. 21

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Pražakovi ulici 3. prtljže.

AGEncijsko KOMisijsko in formativno podjetje d. z o. z.

izvršuje sledeče trgovske posle:

sprejema v agenturo in komisijsko prodajo vsakovrstno blago. Posreduje pri nakupu in prodaji nepremičnin. Uvaža in izvaža za lastni in tuji račun. Sprejema zastopstva tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih podjetij. Izvršuje revizije, organizira knjigovodstva in sestavlja bilance za vsakovrstna trgovska in industrijska podjetja. Oskrbuje reklamo in anonsiranje v vseh tu- in inozemskih časopisih po originalnih tarifah brez vsakega pribitka. Daje vsakovrstne trgovske informacije. Oskrbuje inkaso faktur in menic.

Komptoir: Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27.
Brzjavni: »AGEKO«, Ljubljana.

„GROM“

CARINSKO POSREDBNIŠKI IN SPEDICIJSKI BUREAU

LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 41

Naslov Brzjavkam: „GROM“.

Telefon: 454.

PODRUŽNICE:

Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

GAMAUFOVO umetno gnojilo za tvečnice

je izborna učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbuji v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—.

VRTNARSKA ŠOLA V KRANJUL

Stalna zaloge: Herzmansky, Koreška, Adria, Baje, Urbanič, Kana.

Naročajte in širite **NARODNI DNEVNIK!**